

Wolszlegier Antoni

Data urodzenia: 1853

ksiądz katolicki, doktor teologii, działacz społeczny i narodowy, poseł do parlamentu Rzeszy Niemieckiej, marszałek sejmiku wojewódzkiego w niepodległej Polsce, członek Towarzystwa Naukowego w Toruniu w l. 1887–1921.

Urodzony w Szenfeldzie (Niezychowice) k. Chojnic. W 1879 r. uzyskał tytuł doktora teologii oraz święcenia kapłańskie w Würzburgu. Na początku l. 80. XIX w. aktywnie promował obronę języka polskiego w nauczaniu prywatnym. Po przeniesieniu przez władze pruskie do Dąbrówna w 1892 r., a następnie w 1900 r. do Pieniążkowa, oprócz intensywnej pracy duszpasterskiej, skupił się na obronie polskość, m.in. wspierając polską akcję osadniczą. Włączył się w działalność parlamentarną, będąc wieloletnim sekretarzem Prowincjonalnego Komitetu Wyborczego na Prusy Zachodnie, Warmię i Mazury, którego prezesem został w 1912 r. W 1893 r. został posłem do Reichstagu z okręgu reszelsko-olsztyńskiego. Był członkiem kierownictwa ugrupowania Związek Pracy Narodowej. W czasie pierwszej wojny światowej działał w tajnym Komitecie Międzypartyjnym skupiającym w tym okresie wszystkie siły antyniemieckie, natomiast w 1919 r. zainicjował powstanie Koła Międzypartyjnego. W latach 1918–1919, mimo wieku, bardzo aktywnie działał w Naczelnej Radzie Ludowej w Poznaniu, której był wiceprezesem oraz pełnił funkcję marszałka wojewódzkiego sejmiku pomorskiego w Toruniu.

Literatura:

1. Banach J., *Wolszlegier Antoni*, [w:] *Słownik biograficzny Pomorza Nadwiślańskiego*, t. 4, red. Z. Nowak, Gdańsk 1997, s. 479–482.
2. Borzyszkowski J., *Inteligencja polska w Prusach Zachodnich 1848–1920*, Gdańsk 1986, s. 80, 106, 242, 250, 328.

3. Mross H., *Wolszlegier Antoni*, [w:] *Słownik biograficzny kapłanów diecezji chełmińskiej wyświęconych w latach 1812–1920*, Pelplin 1995, s. 366–367.

Karol Walczak